

onderwerp

Provincie ZH en Olympisch Plan Op weg naar 2028

1 Ontwerpbesluit

Provinciale Staten van Zuid-Holland,

Gelet op:

artikel 105, eerste lid, en artikel 143, tweede lid, van de Provinciewet

Besluiten:

1. De notitie Provincie Zuid-Holland en het Olympisch Plan, op weg naar 2028 vast te stellen met daarin de volgende besluiten:

- a. dat de provincie op de beleidsterreinen ruimtelijke ordening, verkeer en vervoer, vrije tijd, economie, cultuur en communicatie in op te stellen visies rekening houdt met de wens om van Nederland een sportland op Olympisch niveau te maken;
- b. in het kader van de integrale afweging bij de Voorjaarsnota 2010 en Kadernota 2011 te overwegen voor de jaren 2010-2016 jaarlijks € 250.000 te reserveren voor een bijdrage aan toonaangevende internationale sportevenementen met een Olympische karakter in ZH;
- c. dat Sportservice ZH voor de jaren 2010-2016 € 75.000 van hun boekjaarsubsidie jaarlijks inzet voor de ondersteuning aan gemeenten die een bijdrage willen leveren aan het realiseren van het Olympisch Plan 2028.

Den Haag, 27 januari 2010

Provinciale Staten van Zuid-Holland,
griffier, voorzitter,

Provincie Zuid-Holland en het Olympisch Plan Op weg naar 2028

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding
2. Besluit van het kabinet
3. Olympisch Charter
4. Provincie Zuid-Holland en de vijf ambities van het kabinet
5. Inzet van de provincie Zuid-Holland bij het realiseren van het Olympisch Plan 2028

Bijlage: Wat kan het Olympisch plan betekenen voor Zuid-Holland

Januari 2010

Inleiding

Het NOC*NSF heeft een Olympisch Plan 2028 opgesteld waarin acht ambities zijn verwoord op het gebied van topsportontwikkeling, breedtesportontwikkeling, op sociaal maatschappelijk terrein, economie, ruimtelijke ordening, evenementen en media-aandacht. Dit naar aanleiding van de wens om van Nederland een sportland op Olympisch niveau te maken en een kandidaatstelling voor te bereiden voor de Olympische en Paralympische Spelen van 2028.

Op 3 juli jongstleden heeft het kabinet positief besloten over het Olympisch plan 2028 en de acht ambities uit het plan vertaald naar vijf terreinen waarop Nederland zich fors moet gaan ontwikkelen voordat Nederland in 2016 een bid naar de Olympische Spelen 2028 kan gaan doen. Inmiddels heeft een aantal partijen zich achter het Olympisch Plan geschaard en is een Alliantie gevormd. Het IPO heeft op 8 juli jongstleden het charter ondertekend waarmee zij toetreedt tot de Alliantie voor het Olympisch Plan 2028. De ondertekening van het Charter betekent dat het IPO bij het opstellen van de uitvoeringsplannen een bijdrage zal vragen van de provincies en daarmee van de provincie Zuid-Holland.

Deze notitie heeft als doelstelling een eerste verkenning op de ambities van het kabinet en inzet van de provincie Zuid-Holland te doen. Met name de sportonderdelen zijn benoemd omdat dit samenhangt met de ambities van het kabinet. De uitwerking van de inzet van de provincie op de andere beleidsterreinen (ruimtelijke ordening, verkeer en vervoer, economie en toerisme) komt op een ander moment aan de orde .

Besluit van het kabinet

Het kabinet heeft besloten zich te scharen achter het Olympisch plan 2028. Volgens het kabinet daagt het Olympisch Plan 2028 Nederland uit om uit te blinken op alle niveau's, zowel in economisch, sociaal als ruimtelijk opzicht. Het kabinet noemt vijf ambities die zij het meest kansrijk acht voor de samenleving. Deze ambities zijn:

1. Talentvol Nederland: Nederland kent in 2028 een cultuur van willen presteren en kunnen excelleren: op gebieden zoals sport, onderwijs, cultuur, wetenschap, innovatie en ondernemerschap
2. Meedoen in Nederland: In 2028 is sport voor iedereen in Nederland toegankelijk en doen steeds meer mensen door sport mee aan de samenleving.
3. Vitaal Nederland: De Nederlandse bevolking is fit en vitaal: een actieve en gezonde leefstijl is onder alle lagen van de bevolking ingeburgerd.
4. De kaart van Nederland: Nederland is in 2028 een duurzaam en aantrekkelijk land voor bezoekers, met een prettig leefklimaat voor inwoners, een goede bereikbaarheid en een gunstig vestigingsklimaat voor bedrijven.
5. Nederland in beeld: Nederland staat in 2028 in de wereld bekend als een klein land met grote ambities en resultaten - onder andere als organisator van grote (sport)evenementen- , als betrouwbare handelspartner, als land met een excellent vestigingsklimaat en als aantrekkelijke toeristische bestemming.

Het kabinet wil dat snel een keuze wordt gemaakt voor de stad die zich kandidaat gaat stellen met het oog op de Olympische hoofdstructuur die uitgewerkt moet worden. Wel ziet ze de Olympische Spelen als een evenement voor het hele land, omdat er een netwerk van steden nodig is om alle takken van sport te kunnen faciliteren. Kandidaatsteden die genoemd worden zijn Rotterdam en Amsterdam.

Het Olympisch Plan 2028 maakt het belang van samenwerking met andere partijen duidelijk. Inmiddels is een Alliantie ontstaan van het ministerie van VWS (namens het kabinet), VNG, de G4, NOC*NSF, IPO,

FNV/ABVAKABO en VNO-NCW. Uitbouw van de Alliantie met relevante partners vindt het kabinet de eerste prioriteit voor 2009. Een tweede stap op korte termijn is het laten maken van een goede maatschappelijke kosten-baten analyse van de Olympische en Paralympische Spelen in Nederland.

Olympisch Charter

Het IPO heeft op 8 juli het Charter Olympisch Plan 2028 ondertekend en is daarmee toegetreden tot de Alliantie Olympisch Vuur. Het IPO onderschrijft de ambitie van het Olympisch Plan 2028 om heel Nederland naar Olympisch niveau te brengen en om naar mogelijkheden te zoeken, vanuit de eigen maatschappelijke rol, om bij te dragen aan het realiseren van die ambitie. Tot 2016 wordt Nederland op Olympisch niveau gebracht. Binnen vijf jaar daarna moet duidelijk worden of Nederland in staat is tot een kansrijke kandidaatstelling voor de Olympische en Paralympische Spelen in 2028. In 2021 beslist het IOC wie de Spelen mag organiseren in 2028. Partijen die het Charter hebben ondertekend streefden ernaar om per 31 december 2009 een nadere inventarisatie, invulling en uitwerking te hebben gegeven aan het Olympisch Plan 2028 in de vorm van uitvoeringsplannen. Belangrijk bij het realiseren van het Olympisch Plan is dat de provincies gezamenlijk optrekken. Het ligt voor de hand dat bij de realisering van het Olympisch Plan een belangrijke rol is weggelegd voor de provincies.

IPO voorzitter, de heer Franssen, is namens het IPO toegetreden tot de Council van het Olympisch plan 2028. Het IPO is voornemens bij de provincies een vraag neer te leggen om uitvoering te geven aan het Olympisch Plan.

Provincie Zuid-Holland en de vijf ambities van het kabinet

De vijf ambities omvatten economische, sociale en ruimtelijke aspecten. Op alle drie de aspecten speelt de provincie een (wettelijke) rol en kan als verbindend middenbestuur voor een impuls zorgen.

Voor zover het bij de rol- en taakopvatting van de provincie past, zal de provincie met een positieve insteek een bijdrage leveren aan de realisering van het Olympisch Plan. Bij nieuwe vraag naar grootschalige sportaccommodaties zal de provincie moeten afwegen hoe die in ruimtelijke visies/PSV kunnen worden ingepast. Het organiseren van grote evenementen betekent werken aan de mobiliteit en bereikbaarheid. Ook schept de provincie de randvoorwaarden om economische ontwikkeling mogelijk te maken. Het kunnen meedoen in de samenleving, hetzij door zelf te sporten, hetzij door als vrijwilliger in de sport werkzaam te zijn, vindt de provincie belangrijk en wordt bevorderd via onze wettelijke steunfunctietaak in het kader van de Wmo.

1. Talentvol Nederland

Het kabinet wil een gedegen topsportbeleid. Met het oog op het Olympisch Plan 2028 wil het kabinet het beleid dat zich richt op talentherkenning, talentontwikkeling en het faciliteren van topsporters en andere toptalenten nog effectiever maken. Topsportbeleid vindt de provincie Zuid-Holland een zaak van het Rijk en sportbonden. In het kader van het Olympisch Plan 2028 gaat de provincie geen topsportbeleid voeren. Wel zit er een regionale component in het opzetten van een structuur rondom talentherkenning en ontwikkeling in de vorm van Olympische netwerken. De provincie ondersteunt, en blijft dit de komende jaren doen, het Olympisch Netwerk Zuid-Holland, dat neergelegd is bij Sportservice Zuid-Holland.

2. Meedoen in Nederland

Om te kunnen profiteren van de kansen die sport biedt op participatie aan de maatschappij is het noodzakelijk om te kunnen meedoen aan sport. Olympische sporten hebben een extra aantrekkingskracht op met name jongeren om deze sporten te gaan beoefenen. Dat geldt ook voor gehandicapte en niet-gehandicapte sporters. Het kabinetsbeleid is erop gericht de sportsector te versterken zodat de sector beter in staat is een maatschappelijke functie te vervullen. De mogelijkheden om het sportbeleid en de verbinding

ervan met andere beleidsterreinen op lokaal niveau te versterken in samenspraak met gemeenten is een ander streven van het kabinet. In het kader van de provinciale wettelijke ondersteuningstaak bij de Wmo begeleidt en ondersteunt de provinciale steunfunctie organisatie voor de sport, Sportservice Zuid-Holland, gemeenten hierin. Ook de Olympische netwerken spelen een verbindende rol in de relatie tussen topsport en breedtesport.

3. Vitaal Nederland

Door sport kan een actieve leefstijl worden aangeleerd, die de basis legt voor een gezonde leefstijl. Enerzijds door een gezonde leefstijl te promoten, anderzijds door aandacht te schenken aan een beweegvriendelijke leefomgeving. Ook hier is Sportservice Zuid-Holland in te zetten vanuit onze tweedelijns ondersteuningsrol om gemeenten die dit willen, ondersteuning te bieden.

4. Kaart van Nederland

Het kabinet stelt een ruimtelijk plan op voor een Olympische hoofdstructuur. De Olympische Spelen 2028 wil ze gebruiken om verbinding aan te brengen tussen de verschillende lange termijn visies zoals de structuurvisie Randstad 2040 en de Mobiliteitsaanpak, en om richting te geven aan die grote opgaven. De mogelijke organisatie van de Spelen geldt als een van de criteria voor scenario's en gebiedsvisies. De provincie Zuid-Holland kan de Olympische hoofdstructuur gebruiken om diverse reeds door PS geformuleerde ambities te realiseren en zich afvragen waar de sterke kanten van Zuid-Holland liggen (bijvoorbeeld de strand- en watersporten in Den Haag). Ambitie 4 is bij uitstek het terrein waarop de provincie zich begeeft.

5. Nederland in beeld

Met het oog op het Olympisch Plan 2028 wil het kabinet stimuleren dat een meerjarige en strategische evenementenkalender tot stand komt tussen het rijk, gemeenten, de sportsector en andere relevante partijen en ondersteunt zij de sportsector bij het binnenhalen van evenementen van betekenis. Hieraan koppelt het kabinet een actief promotiebeleid gericht op toerisme en zij wil dat de economische, ruimtelijke en maatschappelijke spinoff van evenementen in de toekomst maximaal is. Een bijdrage van de provincie heeft zijn meerwaarde daar waar het om internationale evenementen gaat die de kandidaatstelling voor de Olympische spelen 2028 ondersteunen en waar de provincie haar zichtbaarheid kan vergroten.

Inzet van de provincie Zuid-Holland bij het realiseren van het OP 2028

Concrete voorstellen zijn op dit moment moeilijk te geven omdat alles nog volop in ontwikkeling is, partners elkaar moeten vinden en het (soms) lange termijnplanning betreft. Wel kan iets gezegd worden over de voorgenomen inzet en richting van de provincie.

1. De provincie Zuid-Holland zal op de desbetreffende beleidsterreinen (ruimtelijke ordening, verkeer en vervoer, vrije tijd, economie, cultuur en communicatie) in de op te stellen visies en plannen rekening houden met de wens om van Nederland een sportland op Olympisch niveau te maken. Tevens wordt het Olympisch Plan gebruikt om de reeds geformuleerde en nog te formuleren ambities op desbetreffende beleidsterreinen te realiseren. Om dit tot stand te brengen wordt, als de planvorming in de Council contouren krijgt, een structuur opgezet met vertegenwoordigers van desbetreffende beleidsterreinen. Het is noodzakelijk om de ruimtelijke en infrastructurele taken, passend bij het provinciaal profiel, snel op te pakken. Planning en uitvoering vraagt tijd. Door de provincie Zuid-Holland wordt aangedrongen op landelijke coördinatie en afstemming. Keuze voor de stad, en gebieden waarin faciliteiten en infrastructuur gewenst zijn, moeten snel bekend worden, zodat planvoorbereiding ter hand kan worden genomen.

2. Overwegen tot 2016 jaarlijks € 250.000,00 te reserveren voor een gerichte bijdrage aan toonaangevende internationale sportevenementen, die worden georganiseerd in Zuid-Holland en op de "Olympische agenda" staan. Bijdragen gaan in overleg met het landelijke Program Office Olympisch Plan 2028. Hiermee willen we bereiken dat:

- a) de zichtbaarheid van de provincie Zuid-Holland vergroot wordt;
- b) de sportinfrastructuur in ZH versterkt wordt op die plekken en in die sporten waar de provincie Zuid-Holland zich op kan profileren.
- c) Olympische sporten onder de aandacht van de jeugd gebracht worden,

3. Voor de jaren 2010-2016 wordt € 75.000,00 van de boekjaarsubsidie aan Sportservice Zuid-Holland jaarlijks specifiek ingezet voor de ondersteuning aan gemeenten die een bijdrage willen leveren aan het realiseren van het Olympisch Plan 2028. Daarbij vragen wij ook aandacht voor sport door gehandicapten.

Conclusie

Nu het kabinet positief heeft besloten en het IPO is toegetreden tot de Alliantie Olympisch Vuur, is de verwachting dat aan de provincie Zuid-Holland binnenkort gevraagd wordt een bijdrage te leveren aan de realisering van het Olympisch Plan 2028. Voor zover het bij de rol en taakopvatting past van de provincie, zal de provincie met een positieve insteek een bijdrage leveren. De planning en werkwijze en de organisatie rondom het Olympisch Plan en de provincie Zuid-Holland wordt dan bepaald.

BIJLAGE

Wat kan het Olympisch plan 2028 betekenen voor Zuid-Holland

Ruimtelijke ontwikkeling

Adequate voorzieningen zijn nodig voor sport, huisvesting, landschapsonwikkeling, infrastructuur. Zuid-Holland biedt voldoende mogelijkheden hiervoor.

Binnen gemeenten zijn er diverse *sportaccommodaties*. Het ADO-stadion (Den Haag) en de nieuwbouw voor de Kuip (Rotterdam) zijn voorbeelden met Olympische potentie. Meer steden hebben accommodaties die met (geringe) ingrepen kunnen voldoen aan de eisen van een topsport- of trainingscomplex.

De *huisvestingsopgave* voor de Spelen moet zoveel mogelijk samenvallen met al bestaande plannen, zoals de verstedelijkingsstrategie. Transformatie van verouderde bedrijventerreinen kan locaties bieden voor een Olympisch dorp, waar een omvangrijk programma mogelijk is op een goed ontsloten plek nabij stadscentra. Ook na 2028 heeft zo'n locatie meerwaarde en betekenis voor de stad.

De opgave voor *landschapsonwikkeling* staat op de agenda als metropolitaan parkstelsel. Groene gebieden tussen de steden zijn nodig voor buitensporten als eventing, roeien, kanovaren, mountain biking en (delen van) de marathon. Ook deze gebieden moeten goed ontsloten worden.

De provincie kan bijdragen door haar bevoegdheden, investeringen en bestuurlijke prioriteit in te zetten. De benodigde ruimtelijke ontwikkelingen staan grotendeels al op de provinciale agenda. Meewerken aan de Spelen in Nederland betekent dat de uitvoering van de Provinciale structuurvisie en de verstedelijkingsstrategie voor Zuid-Holland een Olympische deadline krijgen.

Bereikbaarheid

Een uitstekende (inter)nationale bereikbaarheid is een voorwaarde om succesvolle Spelen te organiseren. In het oog springende concepten zijn sterke internationale lucht- en railverbindingen, hoogfrequent spoorvervoer, minimaal 2x4 rijstroken op de belangrijkste wegen in de Randstad en een robuust systeem van provinciale wegen. Concepten die goed aansluiten op de Zuid-Hollandse ambities voor bereikbaarheid.

De opgave voor infrastructuur in Zuid-Holland betreft een openbaar vervoernetwerk in de Zuidvleugel, als onderdeel van een netwerk voor de hele Randstad. Een goed functionerend openbaar vervoersysteem is essentieel voor verplaatsing van grote mensenmassa's. Dat betekent viersporigheid tussen Den Haag en Rotterdam en (versnelde) invoering van de Stedenbaan. Ook het autonetwerk moet op orde zijn: A4 Delft-Schiedam, A13/16 en een beter wegenstelsel in de Zuidvleugel.

Cultuur, Recreatie en Toerisme

De gevolgen voor recreatie, toerisme en cultuur zijn in de regel positief. Het aanbod wordt kwalitatief en kwantitatief aangescherpt en op hoogwaardig niveau gebracht. In de aanloop naar de Spelen zijn er redenen genoeg om de (inter)nationale (zakelijke) toerist en recreant te verleiden tot een bezoek, bijvoorbeeld de bouw van een Olympisch dorp of stadion.

Een ruimtelijke verkenning heeft aangetoond dat de vrije tijdssector een reële ruimtelijke claim legt voor een concurrerend en aantrekkelijk profiel. Keuze voor de Spelen betekent een mogelijke opening in de keuze voor (zee)jachthavens en internationaal concurrerende accommodaties.

Onze regio kenmerkt zich door een hoge concentratie van toonaangevende kennisinstellingen en bedrijvigheid. Congresaccommodaties moeten hier in aantal en kwaliteit nog op aansluiten. Cultuur en economie kunnen elkaar versterken in de programma's Randstad Urgent en Randstad 2040. Cultuurhistorische topsteden en cultuurhistorisch erfgoed moeten revitaliseren. Het gaat om opwaardering van de basiskwaliteit, het decor waarbinnen de Spelen 2028 plaatsvinden.

Voor, tijdens en na de Spelen kan het culturaanbod internationaal toonaangevende projecten vertonen.

Sportparticipatie en infrastructuur

Een voorwaarde om kans te maken de Spelen binnen te halen is een sportklimaat op Olympisch niveau. Het Olympisch Plan wil de sportparticipatie verhogen van 60% in 2008 naar 70% in 2016. De provincie vindt het belangrijk dat mensen meedoen in de maatschappij en deelname aan sport hoort hierbij. Bij mensen met een beperking, allochtonen, 45 plussers en jongeren tussen de 14 en 22 jaar moeten we de deelname bevorderen door een vernieuwend sportaanbod. Sport is in eerste instantie een verantwoordelijkheid van gemeenten en sportorganisaties. De provincie kan gemeenten ondersteunen met innovatie, kennisuitwisseling en bevordering van deskundigheid.

Werkgelegenheid en acquisitie bedrijven

Positieve aandacht in de internationale pers kan de promotie van en acquisitie voor de economie bevorderen. De promotieactiviteiten vinden plaats op randstedelijk en nationaal niveau. De acquisitieeffecten slaan neer op het niveau van de regio's die onderdak bieden aan specifieke specialismen.

Er is een direct en indirect positief effect op de werkgelegenheid. Grootchalige bouwactiviteiten voor de Spelen hebben een direct effect. Direct positieve gevolgen liggen verder in de handel en dienstverlening, een breed spectrum van media, horeca, kledingbranche, sportartikelen, transport enzovoorts. Een indirect positieve gevolg ontstaat doordat geplande (bouw)activiteiten naar voren worden gehaald en door het promotie-effect van het gastheerschap.

Het provinciale economische beleid is erop gericht toonaangevende economische sectoren te versterken, zoals lifesciences, greenports, water- en deltatechnologie en transport en logistiek. Daarnaast zijn het Rotterdamse haven- en industriële complex en het Haagse cluster van vrede en rechtspraak in beeld. Al deze sectoren profiteren van de Spelen, zoals medische technologie en farmaceutica (Paralympics), functional foods, klimaatbeheersing en nieuwe vormen van logistiek en transport. Extra aandacht voor innovaties in deze sectoren heeft een positief effect.

Innovaties

Een groot evenement als de Spelen brengt verantwoordelijkheid voor veiligheid van grote groepen publiek. Zuid-Holland heeft naam gemaakt met 'crowd-control' en evenementbeveiliging, onder meer in het nieuwe ADO-stadion in Den Haag. Ook TNO is actief op dat terrein. In grootchalige sportaccommodaties is behoefte aan goede energievriendelijke klimaatbeheersing. Binnen de greenports is ervaring opgedaan met gesloten systemen voor warmte- en koudeopslag en het gebruik van aardwarmte. Deze technologie is toe te passen in sportaccommodaties.

Randstad/Zuidvleugel samenwerking

De samenwerking in Zuidvleugelverband is er nu op gericht bestaande economische clusters en de hoofdinfrastructuur te versterken. Hierdoor moet de internationale concurrentiepositie van de Zuidvleugel verbeteren. Door intensievere samenwerking is het mogelijk de (Olympische) belangen van provincie en partners gezamenlijk te behartigen en een investeringsagenda voor concrete projecten op te stellen. Daarnaast kan dit een stimulans zijn voor prioriteiten als verstedelijking, metropolitaan landschap, kenniseconomie, Deltapoort en Stedenbaan.

Zichtbaarheid voor, tijdens en na de Spelen

De organisatie van de Olympische en Paralympische Spelen is goed voor de zichtbaarheid van een land of stad. Het zorgt voor jarenlange opbouwende aandacht. Dat begint met de aanloop naar de verkiezing en eindigt lang na de Spelen, met een stimulans voor het toerisme. We zien dat de plannen voor een bid nu al publiciteit oplevert voor de provincies Overijssel en Gelderland. Als Zuid-Holland besluit om mee te doen aan de organisatie van de Spelen, zijn de ogen van de media ook gericht op onze organisatie. Hoe ziet het bidboek eruit? Hoeveel gaat het kosten? Welke ontwikkelingen worden naar voren gehaald? Of dit positieve of negatieve publiciteit oplevert, hangt af van de voorbereiding.

